

**Europejski Komitet
Regionów**

Bruksela, 24 marca 2020 r.

**Plan działania Europejskiego Komitetu Regionów na rzecz wspierania regionów i miast
w walce z COVID-19 w Unii Europejskiej**

Kontekst polityczny

Epidemia COVID-19 wciąż rozwija się na całym świecie. Wzywa się rządy wszystkich szczebli, a w szczególności władze lokalne i regionalne, do zapewnienia odpowiednich działań w sytuacjach kryzysowych, informowania o sposobach powstrzymania rozprzestrzeniania się chorób, koordynowania wysiłków i łagodzenia w możliwie największym stopniu wpływu na gospodarkę.

UE powinna pilnie udzielić im wsparcia i pomocy. Przywódcy regionalni i lokalni znajdują się na czele walki z pandemią, a wielu z nich ma trudności z dostarczeniem świadczeń opieki zdrowotnej. Pilnie potrzebna jest lepsza koordynacja między wszystkimi szczeblami zarządzania; lepsze zaopatrzenie w niezbędny sprzęt; szybkie i łatwe w użyciu wsparcie finansowe w celu zaspokojenia najpilniejszych potrzeb oraz pragmatyczne rozwiązania pozwalające na dostosowanie się do wymogów lokalnych i regionalnych. Wysiłki podjęte dotychczas przez Komisję Europejską i Radę UE zmierzają we właściwym kierunku, ale także Europejski Komitet Regionów może zrobić więcej.

Rola Europejskiego Komitetu Regionów i jego członków

W ramach swojej roli instytucjonalnej KR stanowi punkt kontaktowy pomiędzy Unią Europejską a władzami lokalnymi i regionalnymi. W trakcie obecnego kryzysu musi pomagać, informować, angażować i reprezentować regiony i miasta w całej Europie. W sensie funkcjonalnym i rzeczowym nasz Komitet musi:

1) propagować wsparcie Unii Europejskiej dla władz lokalnych i regionalnych w sektorze ochrony zdrowia poprzez wezwanie do utworzenia Unijnego Mechanizmu Reagowania w Sytuacjach Kryzysowych w dziedzinie Ochrony Zdrowia;

- 2) uruchomić platformę wymiany informacji w celu wspierania współpracy i ułatwiania wzajemnego wsparcia między miastami i regionami w całej Europie;
- 3) dostarczać za pośrednictwem mechanizmów KR-u konkretnych informacji zwrotnych ze szczebla lokalnego i regionalnego na temat sposobów rozwiązywania problemów zdrowotnych, reagowania kryzysowego, społecznych i gospodarczych aspektów pandemii oraz ich wpływu na ludzi i społeczności lokalne;
- 4) regularnie i w sposób rzeczowy przekazywać informacje władzom lokalnym i regionalnym o działaniach podejmowanych na szczeblu UE mających na celu walkę z kryzysem;
- 5) **usprawnić sprawdzanie w praktyce skuteczności podjętych na szczeblu UE działań służących zwalczaniu pandemii** poprzez gromadzenie i analizowanie danych zebranych w oparciu o doświadczenia szczebla lokalnego i regionalnego (dokonać oceny funkcjonowania polityk unijnych).

Wszyscy członkowie KR-u i ich zastępcy, jak również krajowe i unijne stowarzyszenia terytorialne oraz odpowiednie podmioty zostaną zaproszeni do udziału w platformie współpracy - na zasadzie dobrowolności i z pełnym poszanowaniem ich zobowiązań zawodowych. Wkład ten umożliwiłby KR-owi zapoznanie się z konkretnymi doświadczeniami, oferując możliwe rozwiązania i odpowiedzi dla innych decydentów lokalnych i regionalnych stojących przed podobnymi wyzwaniami. Wszystkie uwagi, osobiste doświadczenia, pomysły, propozycje, komunikaty wideo i opinie powinny być przesyłane na adres: covid19@cor.europa.eu. Nadawca każdego przesłanego materiału otrzyma informację zwrotną.

Podjętym w ramach Planu działaniom towarzyszyć będą ukierunkowane środki przekazu mające na celu zakomunikowanie, co UE robi, aby pomóc i wspierać społeczności lokalne w ich walce z pandemią koronawirusa.

Plan Działania Europejskiego Komitetu Regionów w pięciu punktach:

1) Propagowanie wsparcia Unii Europejskiej dla władz lokalnych i regionalnych w sektorze ochrony zdrowia poprzez wezwanie do utworzenia Unijnego Mechanizmu Reagowania w Sytuacjach Kryzysowych w dziedzinie Ochrony Zdrowia

Każdego dnia w całej Europie tysiące przedstawicieli władz samorządowych prowadzi walkę o ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa i radzi sobie z jego następstwami w terenie. Należy przekazać wyrazy uznania dla profesjonalizmu, poświęcenia i odwagi wszystkich tych, którzy

znajdują się na pierwszej linii frontu. UE musi pomóc naszym lokalnym społecznościom w czasie, gdy najbardziej potrzebują Europy, poprzez pilne uruchomienie budżetu Unii Europejskiej i zdolności interwencyjnych na rzecz naszych obywateli i przedsiębiorstw. KR wzywa do utworzenia unijnego mechanizmu kryzysowego w dziedzinie ochrony zdrowia, którego celem będzie lepsza koordynacja wysiłków na rzecz wygaszenia epidemii, obejmującego wszystkie szczeble władzy i spełniającego następujące funkcje:

- znaczne wzmocnienie zdolności UE do reagowania na sytuacje nadzwyczajne i katastrofy, w tym bezpośrednie zaangażowanie lokalnych i regionalnych struktur reagowania kryzysowego;
- koordynacja dystrybucji niezbędnego sprzętu medycznego w całej UE;
- koordynacja dostaw niezbędnego sprzętu medycznego poprzez wspólne inicjatywy w zakresie zamówień oraz monitorowanie łańcucha dostaw podstawowych produktów;
- koordynacja środków mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa;
- wzmocnienie zdolności UE do koordynacji testowania i mapowania wirusa;
- aktualizacja i monitorowanie planów pandemicznych państw członkowskich, również z naciskiem na zaangażowanie wszystkich szczebli rządowych. Państwa członkowskie i UE muszą przeprowadzić "Test Warunków Skrajnych w zakresie ochrony zdrowia i reagowania kryzysowego", podobny do tego, który przeprowadzono dla instytucji finansowych w następstwie kryzysu finansowego, aby ocenić gotowość systemów opieki zdrowotnej UE na przyszłe wyzwania.

2) Uruchomienie platformy współpracy w celu ułatwiania wzajemnego wsparcia między miastami i regionami w całej Europie

KR powinien przyczyniać się do widoczności działań podejmowanych przez naszych członków na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz ułatwiać wzajemne wsparcie. Powinien udostępnić platformę umożliwiającą wymianę informacji na temat sprawdzonych na szczeblach lokalnych i regionalnych rozwiązań w zakresie reagowania na sytuacje kryzysowe związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej i na całym jej terytorium. Można tego dokonać poprzez gromadzenie dobrych praktyk odnośnie podejmowanych z inicjatywy członków KR-u działań i sposobów rozwiązywania problemów na szczeblu samorządowym. KR musi także realizować angażującą strategię aktywizacji swoich członków i promowania wzajemnej współpracy w zakresie zasobów, wiedzy i synergii na rzecz wspólnych działań.

Przewodniczący wystosuje do wszystkich naszych członków pismo z prośbą o wyrażenie opinii na temat ich najpilniejszych potrzeb oraz o zebranie propozycji, jak wspólnie na nie odpowiedzieć. Odpowiedzi te zostaną zebrane i przeanalizowane. W celu przedstawienia i omówienia tych propozycji wśród naszych członków, zostaną zorganizowane konferencje

Skype. Dialog ten będzie kontynuowany na przyszłych posiedzeniach Komisji KR-u, w szczególności na posiedzeniach NAT (Zdrowie, Reagowanie w sytuacjach nadzwyczajnych, Inicjatywa reagowania "Korona 19": Fundusz Solidarności), ECON (Środki Ekonomiczne/Pomoc Państwa/Budżet Fiskalny); COTER (Fundusze ESIF, Inicjatywa reagowania "Korona 19") oraz SEDEC (EFS, Środki Społeczne). KR powinien także aktywizować swoich członków w celu pobudzenia współpracy między miastami oraz zawierania umów o współpracy międzyregionalnej i transgranicznej, aby zapewnić międzyregionalne wsparcie dla miast i regionów najbardziej dotkniętych problemami, tak jak miało to miejsce w przeszłości. KR mógłby dążyć do współpracy z programem INTERREG w celu ułatwienia takiej wymiany.

3) Dostarczanie za pośrednictwem mechanizmów KR-u konkretnych informacji zwrotnych ze szczebla lokalnego i regionalnego na temat sposobów rozwiązywania problemów zdrowotnych, reagowania kryzysowego, społecznych i gospodarczych aspektów pandemii oraz ich wpływu na ludzi i ich społeczności lokalne

Aby zająć się aspektami zdrowotnymi, kryzysowymi, społecznymi i gospodarczymi pandemii COVID-19, Europejski Komitet Regionów dokłada wszelkich starań, by na szczeblu krajowym i regionalnym wywierać nacisk na unijne środki wsparcia w następujących dziedzinach:

- A) Wsparcie finansowe dla lokalnych przedsiębiorstw i osób zmagających się z bezrobociem powinno być udostępniane za pośrednictwem istniejących kanałów. Należy tego dokonać poprzez zapewnienie - w razie potrzeby - szybkich zmian w programach operacyjnych lub poprzez zwiększenie elastyczności rezerw w ramach istniejących programów.
- B) Wsparcie UE dla skrojonych na miarę regionalnych strategii naprawy gospodarczej, które są obecnie opracowywane przez wiele regionów UE w celu ustabilizowania regionalnej gospodarki:
 - bezpośrednie tymczasowe programy pomocy wspierające lokalne MŚP znajdujące się w trudnej sytuacji w najbardziej dotkniętych sektorach;
 - udzielanie gwarancji dla kapitału obrotowego i odroczenie płatności podatków i składek na ubezpieczenie społeczne;
 - wsparcie dochodu dla osób pracujących na własny rachunek oraz bezpośrednie tymczasowe wsparcie dla pracowników zwolnionych z pracy w czasie kryzysu;
 - promowanie regionalnych programów inwestycyjnych w celu odnowienia infrastruktury zdrowia publicznego i społecznej;
 - UE powinna zapewnić łatwe w użyciu wskazówki i rozwiązania "z półki" dla tych programów pomocy, wykorzystując pełną elastyczność przepisów dotyczących pomocy publicznej i zamówień publicznych.

Ponowne zobowiązanie się państw członkowskich UE do osiągnięcia porozumienia w sprawie przyszłych Wieloletnich Ram Finansowych byłoby właściwym sygnałem dla ich samorządów, jak również dla środowiska przedsiębiorców i partnerów międzynarodowych. Za wszelką cenę należy unikać wykorzystywania kryzysu do zaostrzania stanowisk krajowych. Wręcz przeciwnie, powinno to być sygnałem ostrzegawczym dla stolic, że kryzys ma wymiar transgraniczny i tylko silna, dobrze finansowana Unia może wspierać swoich członków, regiony i miasta. Szybkie przyjęcie kolejnych Wieloletnich Ram Finansowych byłoby również ważnym sygnałem do podjęcia właściwych kroków w celu wyjścia z kryzysu, zapewniając miastom i regionom długoterminową perspektywę dla ich potrzeb inwestycyjnych (biorąc pod uwagę rozszerzony zakres finansowania z ESIF na inwestycje związane z ochroną zdrowia, który Komisja ostatnio zaproponowała).

4) Informowanie, regularnie i w sposób rzeczowy, władz lokalnych i regionalnych o środkach UE mających na celu walkę z kryzysem

Niemal każdego dnia Komisja Europejska uruchamia nową inicjatywę mającą na celu rozwiązanie problemu niedoboru podstawowych zapasów i pomoc w rozwiązywaniu społecznych i gospodarczych skutków kryzysu. KR może zapewnić publikację notatek informacyjnych na temat ostatnich zmian, koncentrując się na praktycznych informacjach dotyczących tego, jak inicjatywy te mogłyby wspomóc wysiłki na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Kluczowe znaczenie ma regularne informowanie regionów i miast o środkach finansowych, polityce i programach UE wdrażanych w celu zwalczania wirusa. Wymiana informacji na temat różnych środków podejmowanych przez państwa członkowskie jest niewystarczająca. Władze lokalne i regionalne wzywają do dalszego promowania ogólnounijnej dostępności oficjalnych informacji w sytuacjach kryzysowych (np. rozprzestrzeniania się epidemii/choroby zakaźnej/gotowości i reagowania kryzysowego) w formacie dostępnym i zrozumiałym dla obywateli, z ogólnounijną bazą danych podobną do wspólnej platformy cyfrowej, jak ta ustanowiona przez Europejskie Centrum Przeciwdziałania Chorób (ECDC). Po zakończeniu dotkliwej fazy kryzysu, państwa członkowskie i UE muszą przeprowadzić "Test Warunków Skrajnych w zakresie zdrowia i reagowania kryzysowego", podobny do testu przeprowadzanego dla instytucji finansowych w następstwie kryzysu finansowego, aby ocenić gotowość systemów opieki zdrowotnej UE na przyszłe wyzwania na wszystkich szczeblach.

5) Usprawnienie sprawdzenia w praktyce skuteczności podjętych na szczeblu UE działań służących zwalczaniu pandemii poprzez gromadzenie i analizowanie danych zebranych

Tłumaczenie robocze: Biuro Wielkopolski w Brukseli

w oparciu o doświadczenia szczebla lokalnego i regionalnego (dokonanie oceny funkcjonowania polityk unijnych).

KR powinien być postrzegany jako punkt kontaktowy dla wszystkich regionów i miast, które potrzebują pomocy i wsparcia politycznego ze strony samej UE, jak i państw członkowskich. Zbierać będzie od swoich członków praktyczne przykłady rozwiązań, wskazujące na to, czy inicjatywy UE są wystarczające i czy wymagają ulepszenia. W perspektywie średniookresowej, zainicjowane powinny być konsultacje z RegHub'em (pod koniec okresu obowiązywania środków tymczasowych) odnośnie tego czy propozycje UE zostały wdrożone w sposób płynny i skuteczny. Przeprowadzona ma zostać Ocena oddziaływania terytorialnego, dokumentująca ich wpływ.

Proponuje się utworzenie w ramach administracji KR-u grupy roboczej, która koordynowałaby i inicjowałaby wymienione pięć działań. Przewodniczący KR ma być bezpośrednio zaangażowany w działalność grupy roboczej za pośrednictwem swojego gabinetu. Regularne sprawozdania i monitorowanie działań będzie zapewnione przez Europejski Komitet Regionów, a przewodniczący powiązanych komisji KR-u będą również brali udział w podejmowanych działaniach.

Ukierunkowane działania komunikacyjne KR-u

Równoległe z realizacją poprzednich punktów, a także w celu wzmocnienia widoczności działań Europejskiego Komitetu Regionów, uruchomiona zostanie seria ukierunkowanych działań komunikacyjnych.

Działania te powinny opierać się głównie na narzędziach cyfrowych i koncentrować się na tym, jak UE wspiera i może wspierać samorządy lokalne i regionalne oraz ich społeczności.

Centralnym elementem tej kampanii byłby portal internetowy oferujący najistotniejsze informacje, mapę dobrych praktyk z regionów i miast; narzędzia i programy finansowania UE wraz z informacjami kontaktowymi; wiadomości, opinie i sprawozdania KR-u, innych instytucji UE, WHO i innych stowarzyszeń samorządów lokalnych i regionalnych; a także tablicę zawierającą dane liczbowe zebrane od UE i samorządów.